

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

DĖL 2021–2028 M. EUROPOS EKONOMINĖS ERDVĖS IR NORVEGIJOS FINANSINIŲ MECHANIZMŲ PRIORITETINIŲ FINANSAVIMO SRIČIŲ PATVIRTINIMO

Finansų ministerija, vykdydama 2024 m. liepos 17 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolo Nr. 25 pavedimą koordinuoti derybas su Islandija, Lichtenšteinu ir Norvegija (toliau – valstybės donorės), ruošiasi deryboms su valstybėmis donorėmis dėl 2021–2028 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų (toliau – finansiniai mechanizmai) investavimo sričių.

Siekiant nacionalinių interesų užtikrinimo iki derybų su valstybėmis donorėmis pradžios, tikslinga Lietuvos prioritetines finansavimo sritis patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarime. Pažymėtina, kad finansinių mechanizmų asignavimai yra riboto dydžio – Lietuvai skiriamo finansavimo dalis sudaro 117,8 mln. eur, tačiau dalį lėšų atidėjus privalomoms donorų prioritetinėms sritims¹, dvišalio bendradarbiavimo fondui bei administravimui skirtoms išlaidoms, grynojo finansavimo lieka 77 mln. eur visam 2021–2028 m. laikotarpiui. Atsižvelgiant į tai, svarbu tikslingai nukreipti šio finansavimo šaltinio lėšas, įvertinant viešosios politikos prioritetus, geopolitinės padėties keliamus naujus iššūkius, kitų finansavimo šaltinių teikiamas galimybes. Siekiant nustatyti finansinių mechanizmų finansavimo sritis, buvo vertinamos 2021–2030 m. nacionalinio pažangos plano projekcijos iš valstybės biudžeto ir pažangos priemonės remiantis šiais pagrindiniais kriterijais (detali analizė pridedama):

1. siekiant kuo didesnio investicijų poveikio ir mažesnės administravimo naštos², į finansuotinių sričių atranką įtrauktos tik tos pažangos priemonės, kurių suplanuoti valstybės biudžeto asignavimai yra stambesni. Taip pat tokios sritys, kurios negauna finansavimo iš ES ar kitų tarptautinių finansavimo šaltinių;

2. vertintos didesnės apimties pažangos priemonės, kurioms nėra suplanuoti valstybės biudžeto asignavimai, bet nustatytas trūkstamo finansavimo poreikis, o atsiradus finansavimo galimybei, būtų teikiamas prioritetas finansavimui skirti;

3. atrinktos tos sritys, kurios atitinka finansinių mechanizmų finansavimo prioritetus, įtvirtintus valstybių donorių finansinių mechanizmų investavimo sričių gairėse (*angl. Blue book*);

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Finansų ministerija siūlo išskirti dvi prioritetines sritis, finansuotinas minėtų mechanizmų lėšomis: *Civilinės saugos stiprinimas ir plėtra* bei *Teisingumo sistemos plėtra*. Pažymime, kad šios finansavimo sritys, nurodant kriterijus dėl jų pasirinkimo, buvo pristatytos ministerijoms ir kitoms susijusioms institucijoms, taip pat aptartos 2024 m. rugsėjo–spalio mėn. vykusiu susitikimų metu.

Prašome į artimiausią Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimą įtraukti klausimą dėl pritarimo Finansų ministerijos siūlomoms 2021–2028 m. finansinių mechanizmų prioritetinėms finansavimo sritims ir pavesti su išskirtomis sritimis susijusioms ministerijoms bei institucijoms atnaujinti atitinkamas pažangos priemones.

Patvirtintos prioritetinės sritys sudarys pagrindą inicijuoti dvišales derybas tarp Lietuvos ir valstybių donorių dėl investavimo sričių finansavimo, o vėliau – susitarimo memorandumų, kuriuose

¹Finansinių mechanizmų susitarimo protokoluose yra numatyti išankstiniai finansavimo slenksčiai tam tikroms donorų prioritetinėms sritims: pilietinė visuomenė (10 %), administraciniai gebėjimai (2 %) ir socialinis dialogas (0,5 %). Visas šias donorų prioritetines sritis tiesiogiai valdo patys donorai.

² Vertinant tik Lietuvos išlaidas Mechanizmų administravimui, jos yra apie 3 kartus didesnės negu 2014–2021 m. ES fondų investicijų veiksmų ir 2021–2027 m. ES fondų investicijų programose, kur jos siekia 3–3,3 % nuo bendro finansavimo.

bus nustatyti finansinių mechanizmų įgyvendinimo principai, konkrečios finansavimo sritys, rengimo.

PRIDEDAMA:

1. Finansinių mechanizmų finansavimo sričių analizė, 11 lapų;
2. LRV pasitarimo protokolo projektas, 1 lapas.

Ministras